

He came before רב יהודה, etc.

אתא לקמיה דרב יהודה כולי –

OVERVIEW

The case here is that the witnesses, who testified that רב כהנא moved the fence into his neighbor's property, were contradictory; one עד said he moved it over two rows while the other said three rows. ר"י ruled (based on the ruling of רשב"א) that רב כהנא must return two rows of land to his neighbor (since both witnesses agree that he took away (at least) two rows. גמרא reconciles our גמרא with a seemingly contradicting גמרא.

ומסיק דרב יהודה כרבי שמעון בן אלעזר¹ סבירא ליה –

And the גמרא concludes that ר"י agrees with רשב"א.

תוספות asks:

ותימה דבפרק זה בורר (סנהדרין דף ל,א ושם לא,א דיבור המתחיל הוא) אמר רב יהודה –

- פרק זה בורר ר"י states in

עדות המכחשת זה את זה בבדיקות² כשרה בדיני ממונות –

A pair of witnesses regarding monetary issues, who contradict each other in בבדיקות, their testimony is accepted -

ומוקי לה באחד אומר ארנקי לבנה ואחד אומר ארנקי שחורה –

And the גמרא established this ruling (of בבדיקות כשרה בדיני ממונות) in a case where one עד said he lent him the money from a white wallet and one עד says it was a black wallet, then עדותן כשרה -

אבל אחד אומר מנה שחור ואחד אומר מנה לבן אין מצטרפין –

However if one עד said it was a black מנה which he lent the לווה and the other עד said it was a white מנה, they do not combine to be an עדות כשרה since they contradict each other; this is the view of רב יהודה, however -

נהרדעי אמרי אפילו אחד אומר מנה לבן ואחד אומר מנה שחור –

The נהרדעי maintain that even if one says מנה לבן and one says מנה שחור it is a valid עדות -

¹ לווה interprets a מחלוקת of רשב"א in the following manner. In a case where one witness testifies that the לווה owes the מנה one מנה and the other עד testifies that he owes מאתיים, the ר"י maintain that נחלקה עדותן and there is no testimony, while ר"ה (whom we follow) maintains that מנה מנה and the לווה owes the מנה. Similarly here; two ארציתא is בכלל three ארציתא, so he must return two ארציתא.

² When ר"י interrogates the witnesses they ask them two types of questions, called בקירות ובדיקות. The בקירות are the names of the parties, the time and place the incident occurred. Any contradiction in בקירות nullifies their testimony. תוספות refers to (other) details, as will be explained in תוספות.

ומסיק דאינהו דאמור כרבי שמעון בן אלעזר דהכא –

And the גמרא concludes that the נהרדעי follow the ruling of רשב"א here (that if one says מנה and the other מאתיים it is a valid עדות) –

משמע דרב יהודה דפליג אנהרדעי פליג³ ארבי שמעון בן אלעזר דהכא⁴ –

It seems that ר"י who argues with the נהרדעי (regarding מנה לבן) [also] argues with רשב"א mentioned here; however here the גמרא states that ר"י agrees with רשב"א.

answers: תוספות

ויש לומר דרב יהודה נמי כרבי שמעון בן אלעזר ובהא פליגי –

And one can say; that ר"י also agrees with רשב"א (regarding מאתיים)⁵, and the argument between ר"י ונהרדעי (regarding מנה לבן) is as follows –

דנהרדעי סברי דאחד אומר מנה שחור ואחד אומר מנה לבן –

For the נהרדעי maintain that the case of אחד אומר מנה שחור ואחד אומר מנה לבן –

דמי למילתיה דרבי שמעון בן אלעזר דלא דייקי ביה סהדי ודמי לארנקי –

Is similar to the case of רשב"א (of מאתיים) for the witnesses are not that particular and (the case of מנה לבן) is similar to the case of a black wallet (where all agree that it is a proper עדות, since the עדים do not pay attention to these details) –

ורב יהודה סבר דלא דמי כלל לארנקי דהתם⁶ דאין זה גוף המעשה לא היה להן לבדוק –

However, ר"י maintains that the case of מנה לבן is not similar at all to the case of ארנקי (where all agree it is a valid עדות) for by ארנקי [since] the testimony is not regarding the actual occurrence (the issue is the amount of money not the wallet), therefore it was not incumbent upon the עדים to verify what was the color of the wallet, so their contradiction is meaningless –

אבל מנה דגוף הדבר⁷ הוא שמעידין עליו דייקי –

However regarding the color of the מנה (whether it was white or black) since this is the actual issue for which they are testifying (they claim that the מלוה gave money to the לוה), the witnesses are precise and make sure that they have all the details correct. When we see a discrepancy we void their testimony –

וקסבר דמודה רבי שמעון בן אלעזר במנה שחור דבטלה עדותן אפילו לבית הלל –

And ר"י maintains that רשב"א will agree that regarding מנה שחור even ב"ה agree that their testimony is voided.

³ The פליג נמי אר"ש, ש הגהות הב"ה amends this to read, פליג נמי אר"ש.

⁴ Our גמרא maintains that ר"י (of two or three rows) agrees with the ruling of רשב"א (regarding מאתיים). The גמרא there (seemingly) maintains that מנה לבן וכי' is similar to the case of מאתיים and נהרדעי follow רשב"א and ר"י does not. This is an inherent contradiction!

⁵ The case of מאתיים literally parallels our case here of אוצייתא.

⁶ The הגהות הב"ה amends this to read, דהתם כיון דאין זה גוף המעשה.

⁷ The הגהות הב"ה amends this to read, הדבר שמעידין עליו הוא דייקי.

responds to an anticipated difficulty:⁸

ולא דמי למנה ומאתים דעבידי דטעו טפי⁹ –

And the case of מנה לבן is not similar to the case of מנה מאתיים where רשב"א maintains עדותן קיימת, because there is a greater chance of error by מנה מאתיים than by מנה לבן –

אלא מדמה מנה שחור ומנה לבן לאחד אומר חבית של יין ואחד אומר של שמן –

Rather the case of מנה לבן (according to ר"י) is comparable to a case where one עד said it was a barrel of wine and the other עד said it was a barrel of oil, which was lent or given for a deposit –

דבהא מודו כולי עלמא דנחלקה עדותן כדאיתא¹⁰ התם:

In which case all agree that their testimony is divided and unacceptable, as mentioned there in the גמרא.

SUMMARY

עדות מנה מאתיים רשב"א and נהרדעי agree with ר"י that it is a valid עדות. Regarding מנה לבן the נהרדעי compare it to מנה מאתיים (and ארנקי) so it is a valid עדות, while ר"י compares it to יין ושמן and נחלקה עדותן.

THINKING IT OVER

Once תוספות concludes that by מנה מאתיים they are more likely to err (than by מנה לבן) is it possible to distinguish between מנה מאתיים (where עדותן קיימת) and תרי (עדותן קיימת);¹¹ where perhaps they are less likely to be mistaken?

⁸ just explained that a discrepancy between מנה לבן and מנה שחור (even if the amount owed is the same) invalidates the עדות (according to ר"י). Seemingly then a discrepancy between מנה מאתיים (which makes a difference in the amount owed) should surely disqualify their עדות, but nevertheless רשב"א maintains it is a valid עדות!

⁹ The עדים notice more readily the type of money transferred than they notice the amount that was transferred. The money can sometimes be transferred in a manner that the עדים cannot easily discern the amount, but they can easily see the color. See 'Thinking it over'.

¹⁰ לא, א.

¹¹ See footnote # 8.